

MATTI
TAMMI

REMES

NORJALAINEN
TYTTÖYSTÄVÄ

MATTI
REMES

NORJALAINEN
TYTTÖYSTÄVÄ

TAMMI

HELSINKI

MATTI REMEKEN RUBEN WAARA -SARJA:

Periaatteen mies, 2019

Regatta, 2016

Tappaja, 2013

Pako, 2011

Sukellus, 2009

Vain muutaman neliön tähden, 2007

Islantilainen syleily, 2006

Tappava tuliainen, 2005

Verenpunainen spiraali, 2004

Tappotanssi, 2003

© MATTI REMES JA TAMMI 2021

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-2650-7

PAINETTU EU:SSA

PROLOGI

Norjalaisen rahankuljetusauton ryöstö oli hyvin suunniteltu ja harjoiteltu, mutta jokin meni silti pieleen.

Neljä suomalaista miestä: Yksi kova väkivaltarikollinen. Kolme enemmän tai vähemmän pikkurikollista, lähinnä harastelijoita. Jos ainekset ovat tätä tasoa, keitoksesta ei tule kovin hienostunutta.

Ryöstön alku meni mallikkaasti, niin kuin usein innokkailla aloittelijoilla. Perusajatus oli suomalaisnäkökulmasta hyvä: kyseinen arvokuljetus oli täynnä euroja, joten kokemattomien konnanalkujen ei tarvinnut pelailla Norjan kruunuilla.

Lavasteetkin olivat kunnossa: Miehillä oli yllään poliisien siniset haalarit, joita ei voinut äkkiseltään erottaa oikeista. Ryöstäjien valkoiset farmarit oli teipattu poliisin tunnuksilla, katoille oli asennettu vilkkuvalot. Häiriötekijäksi miehet olivat räjäyttäneet tien sivuun pakettiauton, joka kiinnitti ohijavien huomion. Miesten onneksi ilta oli jo pimenemässä ja satoi kaatamalla. Hämärä antoi heille lentävän lähdön.

Kun raha-auto saapui onnettomuuspaikalle, miehet viittilöivät kuljettajaa pysähtymään. Poliisi oli rauhoittava näky, kun lieskat löivät pakettiauton kylkiä pitkin taivaalle. Juuri kun raha-auton renkaat pysähtyivät raskaana tien pientareelle,

toisella puolella nelikaistaista moottoritietä räjähti toinen auto, tien viereen pysäytetty vanha Toyota.

Miehet olivat laskeneet, että tästä hetkestä heillä olisi parhaassa tapauksessa puoli tuntia aikaa leikata rahankuljetusauton ovi auki ja siirtää saalis toiseen farmariautoonsa. He tiesivät, että autosta oli annettu hälytys kuljetusliikkeen valvomoon heti, kun auto oli pysähtynyt. Mutta miehet olivat ajatelleet, että ryöstöön riittäisi kymmenen minuuttia, helppo homma. Heidän ahneuttaan kiihotti ajatus, että autossa oli poikkeuksellisesti lähes parin miljoonan euron edestä uusia seteleitä matkalla pankista toiseen.

Miehet olivat myös luottavaisia sen suhteen, että heillä olisi mitä todennäköisemmin onni matkassaan. Poliisilla kestäisi nopeimmillaan parikymmentä minuuttia ajaa Stangesta tai Hamarista ryöstöpaikalle. Vain sattumalta yksittäinen poliisi-partio saattaisi olla lähempänä, mutta näissä hommissa otetaan aina riskejä, isojakin.

Joskus riskit tulevat kirjaimellisesti vastaan.

Lähistöllä oli nimittäin liikkeellä poliisin partioauto, joka sai heti tiedon, että moottoritiellä paloi kaksi autoa ja niiden välisellä tieosuudella oli poliisiksi pukeutuneita miehiä raha-auton kimpussa.

Poliisipartio ohitti vauhdikkaasti autoletkan, joka näytti jatkuvan silmäkantamattomiin, ja pysähtyi noin kahdensadan metrin päähän ryöstöpaikalta. Poliisit ajattelivat, ettei nyt kannattaisi riskeerata ja rynnätä suin päin rikollisten syyliin. Paikalle pitäisi saada poliiseja, joilla olisi riittävän hyvät varusteet tiukkoihin paikkoihin.

Toinen paikalle saapuneen partion poliiseista oli silminnähdyn tuskastunut siitä, kuinka roistot puuhasivat vapaasti auton ympärillä, eivätkä he voineet tai saaneet tehdä mitään. Tämä mies, kolmekymppinen Viggo, aloitti kiistan partio-

parinsa kanssa siitä, mitä nyt pitäisi tehdä. Lisävoimia oli matkalla, mutta he saattoivat olla jo auttamattomasti myöhässä.

Koska Viggo oli ratin takana, hänellä oli kiusaus ajaa lähemmäksi. Hän saisi tästä joko kiitoksen tai haukut, lopputulos ratkaisisi. Ehkä Viggo ajatteli, että nyt olisi sankaruuden paikka, että miehen luonne mitattaisiin juuri tässä. Oli miten oli, Viggo päätti toimia vaistonsa mukaan, survaisi kaasun pohjaan ja päästi epämääräisen karjaisun.

– Näytetään niille edes se, että ollaan paikalla, hän sanoi parilleen katse naulittuna tiehen.

Ne jäivät hänen viimeisiksi sanoikseen. Tuulilasin läpi napsahti luoti, joka oli ilmeisesti tarkoitettu vain varoitukseksi mutta osui keskelle Viggon otsaa. Hän kuoli heti.

Sattumaa? Ehkäpä. Toisaalta jos ryöstäjällä on ase, hän saattaa käyttää sitä.

Laukauksen jälkeen miehet katsoivat hetken poliisiauton suistumista tienlaitaan ennen kuin jatkoivat rahasalkkujen siirtämistä autoon, jonka ratissa istui jo yksi heistä valmiina lähtöön. Pari minuuttia ja loput kolme ryöstäjää hyppäsivät toiseen pakoautoon.

Sadan metrin päässä autot pysähtyivät, kaksi ryöstäjää astui ulos ja nosti takakontista rauhallisesti harjateräksen kappaleista leikattuja ja ristiin hitsattuja piikkejä keskelle tietä. Siitä ei kukaan ajaisi läpi ehjin renkain.

Kylmähermoisia miehiä. Aikaa oli kulunut vain vajaa kymmenen minuuttia ryöstön aloituksesta.

Rahoja kuljettanut mies kaarsi ensimmäisestä liittymästä oikealle, pois moottoritieltä. Hänen perässään seurasi toinen pakoauto, joka kääntyi eri suuntaan kyydissään kolme muuta ryöstäjää.

Autot ajoivat mutkitellen omia reittejään tunnin ajan, kunnes ne saapuivat Flisa-nimisen kylän läheisyydessä olevalle pien-

teollisuusalueelle. Siellä ne hurauttivat kymmenen minuutin välein sisälle isoon peltihalliin.

Kaikki oli mennyt suunnitelmien mukaan. Paitsi laukaus, jota ei ollut määrä ampua.

Miehet jättivät aseet, ryöstössä käytetyt haalarit ja muut asusteet autoihin. Kaksi heistä valeli penkit ja autojen sisukset bensiinillä. Puolityhjät kanisterit jäivät jalkatilaan.

Miehet pukeutuivat ääneti, katseet vain kiersivät silmistä silmiin. Sitten he siirtyivät vuokra-autoihin.

Rahoja kuljettaneen ryöstäjän tehtävänä oli hoitaa palopommien räjäytykset ja viedä saalis turvaan, muut ajaisivat toisella autolla myöhemmin samaan osoitteeseen. Tässä vaiheessa miesten ilmeet alkoivat jo rentoutua. Enää poistuminen hallista ja viiden minuutin kuluttua poliisiauton kopiot räjähtäisivät.

Kolmikko oli ajanut muutaman kilometrin päähän varastosta, kun he päättivät pysähtyä levikkeelle. Miehet istuivat autossa, kuuntelivat puhumattomuuttaan ja tuijottivat kännyköitään. Heillä oli puhelimen kautta riistakamerakuva autohallista. Juurin näillä hetkillä autojen pitäisi räjähtää.

Tässäkin kohtaan jokin meni pieleen.

Autot eivät nimittäin räjähtäneet. Syynä siihen saattoi olla huonosti tehty liitos, vanhentunut räjähdde, osaamattomuus, ihan mikä tahansa, mutta mikään ei räjähtänyt, ei edes pihahtanut.

Miehet eivät voineet tehdä muuta kuin odottaa. Minuutit valuivat piinallisesti ohi. Sitten yksi heistä päätti soittaa räjäyttäjälle. Mies vastasi kymmenen kilometrin päässä heistä ja väitti, että kaiken piti olla kunnossa...

Tunnelma pako-autossa oli ahdistavan hikininen, hermostunut. Ehkä kohta, ehkä vielä... Mutta mitään ei tapahtunut. Riistakameran kuva hallista oli pysynyt muuttumattomana.

Nyt miehet kävivät kiivaan keskustelun. Pitäisikö palata hallille ja sytyttää autot palaamaan vanhanaikaisesti tulitikulla?

Kiistelyn jälkeen yhteinen käsitys oli, että helppo homma, he ehtisivät kyllä.

Kuski oli käynnistämässä autoa, kun sattuma puuttui peliin. Edessä siintävää mäkeä kaahasi ylös poliisiauto hälytysvilkut ja sireeni päällä. Välimatka heihin oli muutama sata metriä ja kutistui kaiken aikaa.

Yhdellä miehistä oli jo pistooli kädessään, hän poisti varmistimen. Poliisiauto näytti olevan muutaman sekunnin päästä rinnalla. He menivät matalaksi. Poliisiauto hiljensi, ihan kuin heidät olisi huomattu.

Hetken päästä renkaat rahisivat ohi, mutta eivät pysähtyneet. Väärä hälytys.

Ryöstäjät nostivat päänsä ja pitivät lyhyen neuvottelun, joka yltyi jälleen väittelyksi. He yrittivät olla järkeviä ja rauhallisia, mutta adrenaliini poltti suonissa. Lopulta he päättivät jatkaa matkaansa, hallille palaaminen olisi liian iso riski.

Poliisilla meni viikko löytää ryöstäjien käyttämä varastohalli, ja sekin tapahtui vahingossa. Autohallin suomalaisille ryöstäjille vuokrannut paikallinen mies oli jäänyt ihmettelemään, kun hän usein ohi ajellessaan pani merkille, kuinka rakennuksen yläkerran toimistotilan ikkuna oli apposen auki päivin ja öin. Eräänä noista kerroista verhot lepattivat voimistuneessa tuulessa, sillä ukkosmyrsky oli tuloillaan, ja mies arvioi, että jos haka antaisi periksi, koko ikkuna voisi mennä rikki. Niinpä hän päätti ottaa selvää, mitä uusille vuokralaisille kuului. Jos he eivät vaikka muistaneet, että heillä oli yläkerrassa ikkuna, jonka he olivat jättäneet auki.

Mies huomasi heti, että hallissa ei ollut ketään paikalla. Hetken ihmeteltyään hän päätti mennä sisälle omilla avaimillaan. Hän huuteli varmuuden vuoksi haloota, mutta ei saanut vastausta.

Keskellä hallia oli kaksi valkoista poliisiautoa. Niiden ovet ja takaluukut olivat auki. Mies näki penkeillä luotiliivit ja aseet. Armeijan käyttämiä rynnäkkökiväärejä, näitä eivät siviilit saa laillisesti mistään.

Hän muisti viikko sitten tapahtuneen ryöstön, olihan se ollut silloin Norjan suurin uutinen. Kaikkien osapuolten onneksi hän älysi olla koskematta mihinkään ja palasi ulko-ovelle, tönäisi oven kiinni jalallaan ja soitti hätäkeskukseen.

Poliisi oli paikalla yllättävän nopeasti. Näin Norjassa. Saapumisen jälkeen hommat hidastuivat, kun pommiryhmä purki varovaisesti räjähddeviritykset pois.

Pienestä yksityiskohdasta, palopommien asennustavasta, he myöhemmin päättelivät, että paikalla oli ollut pioneerikoulutuksen saanut henkilö.

Ryöstäjillä oli toista viikkoa etumatkaa, mutta poliisi oli saanut käsiteltäväkseen nipun dna-näytteitä, kuituja, hiuksia, sormenjälkiä, aseita, kenkiä, vaatteita ja muita amatöörien huolimattomuusvirheitä.

Kahden viikon kuluttua varaston löytymisestä ensimmäinen mies pidätettiin oslalaisesta kapakasta. Sen jälkeen olikin melko lailla selvää, että ryöstäjät tulivat naapurimaasta Suomesta. Toinen ryöstäjä jäi kiinni ruotsinlaivan yökerhosta ja kolmas haettiin vuokra-asunnostaan Helsingin Jakomäestä. Helppo homma.

Suomen poliisin arkistoista löytyi samat sormenjäljet kuin pakoautosta. Etukonsolin alle litistettyyn purukumiin oli jäänyt myös hyvä dna-tunniste. Varasto oli kuin poliisiopiston teknisen rikostutkinnan kouluharjoitus. Jokaiselle jotakin.

Muutaman viikon kuluttua kolme ryöstöön osallistunutta miestä istui jo kuulusteluissa ja pian myös pidätettyinä aseellisesta ryöstöstä ja poliisimurhasta. Edessä olisi pitkät tuomiot, takana haaveet nopeasta rikastumisesta.

Kuulusteluissa kukaan miehistä ei murtunut eikä paljastanut rikostovereitaan. Ryöstöä tahallisesti tai tahtomattaan auttaneilta, kuten autojen vuokraajilta ja räjähteiden myyjiltä, poliisi sai kuitenkin arvokkaita tietoja. Yhden ryöstäjän tyttöystävä päätti kostaa miehensä petokset ja naisseikkailut ja niinpä hän kertoi kaiken minkä tiesi – se olikin aika paljon miehestä, mutta vain vähän itse ryöstöstä. Petetyn naisen kosto oli julma.

Vaikka koplan jäsenet pysyivätkin hiljaa, poliisilla oli nyt riittävä määrä todisteita saadakseen miehet tuomituiksi. Vapaalla oli enää vain se, joka oli piilottanut rahat. Hänestä ei ollut yhtään tietoa. Niin kuin ei siitä, mistä nämä ryöstäjät olivat saaneet tarkat tiedot rahankuljetusauton aikataulusta ja reiteistä.

Ryöstäjillä oli kaksi hyvää syytä olla paljastamatta kaveriaan. Ensinnäkin pakoön päässeellä oli tieto siitä, missä rahat ovat, eli korvaus tulevasta vankila-ajasta. Toiseksi he ajattelivat kostavansa. Miehet pitivät varmana, että koplan neljäs jäsen oli jättänyt autot tahallaan polttamatta ja paljastanut heidät, mutta siitä huolimatta häntä ei vasikoitu poliisille.

Kaikki kolme kiinni jäänyttä kiistivät jyrkästi ampuneensa. He väittivät, ettei heillä ollut edes patruunoita. No, olihan heillä patruunat, joka miehen aseessa oli täysi lipas. Teknisiä, henkilöön kohdistuvia todisteita ei ollut, ei minkäänlaisia, joten poliisi ei pystynyt sanomaan, kuka ryöstäjistä oli ampunut. Ja siksi miehet jätettiin lopulta tuomitsematta poliisimurhasta. Kaikkia ei voi tuomita yhden teosta. Todisteiden puuttumisesta huolimatta poliisi oli varma, että ampuja oli koplan johtaja, joukon ainut ammattirikollinen Leif Nygren.

Poliisi ei tosin ymmärtänyt miksi yksi miehistä ei ollut hoitanut osuuttaan kunnolla. Miksi varastohallissa ei ollut syttynyt tulipaloa niin kuin oli suunniteltu? Oliko yhden miehen

suunnitelmana järjestää muut linnaan ja pitää rahat itsellään?

Lyhyesti: Oliko tapahtunut vahinko, sattuma vai petos?

Tätä ryöstäjät itsekkin miettivät seuraavat vuodet.

Heidät sijoitettiin ensin Norjan eri vankiloihin ja siirrettiin myöhemmin Suomeen. Neljäs mies katosi kaikkien, jopa ryöstäjätoverien kartalta. Heillä oli kyllä epäilyksensä siitä, mihin mies oli mennyt.

I

KENELLE SYYLLISYYS LANKEAA

– Kyllä, olen Ruben Waara, tiedätte sen varsin hyvin. Kyllä, asun Östergårdinkadulla Hangossa, satavuotiaassa mansardikatkoisessa vaaleanpunaisessa talossa...

– Perustiedot vain. Saadaan nauhalle.

– Itsehän kysyitte. Ja onhan tämä kaikki käyty läpi jo moneen kertaan.

– Käydään vielä kerran. Ellei sinulla ole mitään sitä vastaan?

– Ei tietenkään, mutta kyllä tämä vähän rassaa.

– Mikä on suhteesi Janne Beckiin?

– Kyllä te sen tiedätte.

– Haluan kuulla sen sinulta.

– Hän oli tyttäreni kanssa naimisissa, mutta siitä on jo aikaa.

– Missä hän nyt on?

– Kumpi?

– Janne Beck.

– Hänestä en tiedä. Tyttärestäkään en ole kuullut vähään aikaan.

– Miksi sinulla on kahdeksankymmentä tuhatta euroa seteleitä...

– Saahan minulla rahaa olla.

- ...joiden alkuperä on mielenkiintoinen.
- Ne ovat isäni perintöä, kerroin jo tämän kaiken.
- Mistä isäsi oli saanut ne?
- En tiedä.
- Miksi et tehnyt perinnöstäsi ilmoitusta verottajalle?
- En osaa sanoa. Aioin kyllä tehdä.
- Tiesit kuitenkin, että seteleiden tausta on hämää.
- En tiennyt. Tämä on tullut minullekin yllätyksenä.
- Mitä muuta kassakaapissa oli?
- Ei siellä ollut mitään muuta kuin nuo rahat.
- Kuka aukaisi kaapin, oliko sinulla koodi?
- Ei ollut, mutta Janne sai sen helposti auki.
- Etkö ihmetellyt, että hän sai sen auki? Se kaappihan on murtovarma.
- Janne on ammattilainen, tiedämme kaikki sen.
- Etkö ihmetellyt sitäkään, että siellä oli niin paljon rahaa?
- Totta kai ihmettelin, mutta isäni oli omituinen mies.
- Mitä mieltä Beck oli rahoista?
- En tiedä, kysykää häneltä.
- Tunnetko näistä neljästä miehestä ketään?
- Tuo sairaalaklovnin näköinen on Porno Ronkainen, hänet tunnen.
- Antoiko hän sinulle rahat?
- Ei, kerroinhan sen jo, perintörahoja... Mistä minua epäillään?
- Varastetun tavaran kätkemisestä ja rahanpesusta.
- Ette ole tosissanne.
- Sinulta löytyneet rahat ovat peräisin rahankuljetusauton ryöstöstä Norjassa.
- Enhän minä edes puhu norjaa.
- Pidetään tauko.

Se sopi. Kaksi poliisia istui häntä vastapäätä ja näytti pohtivan, noustako paikaltaan vai ei. Waara alkoi olla jo lievästi ärtynyt, mutta juuri se oli varmaan poliisien tarkoituksin. Hän päätteli kuulustelijoiden odottavan, että hän väsyä ja lipsauttaa jotain tutkimuksen kannalta hyödyllistä. Kyllä hän olisikin mielellään lipsauttanut vaikka mitä jos olisi saanut kupillisen vahvaa kahvia. Hän olisi äitynyt lörpöttelemään jos olisi saanut munkkipossun. Mutta toisaalta hän ei yksinkertaisesti tiennyt mitään näistä asioista joista poliisi häntä kuulusteli. Oli hänellä tietysti omat arvelunsa, mutta niitä hän ei tuonut julki.

Kuulustelu oli kestänyt vasta vain muutamia minuutteja, mutta Waarasta se tuntui jatkuneen ikuisuuden. Pääkuulustelija oli Milleriksi esittäytynyt tumma mies, jota Waara ei ollut tavannut kertaakaan kaupungin kaduilla. Ja Hanko sentään on pieni paikka. Toinen poliiseista puolestaan oli niin tavallisen näköinen ettei hänen äitinsäkään olisi tunnistanut poikaansa väkijoukosta.

Nyt poliisit poistuivat huoneesta ja hän sai hetken hengähdystauon. Hänelle tuotiin kupillinen automaattikahvia. Mustana.

Koska Waara ei saanut poistua mihinkään, hän käveli sekavissa mietteissään pöydän ympäri ja huoneen nurkasta nurkkaan. Hän mietti kuulustelijan etnistä taustaa ja sitä, miksi Vantaan keskusrikospoliisista oli lähetetty uusia voimia Raaseporiin näin pienen asian tutkimista varten.

Waara oli hermostunut, vaikka hänellä ei ollut mitään salattavaa. Hän ei tiennyt kyseltävistä asioista mitään ja tietämättömyys näytti tekevän hänestä syyllisen – ainakin hänestä tuntui siltä. Hän oli hermostunut myös siksi, ettei ei ollut tavannut vielä Moonaa, ja siksi, ettei tiennyt heidän suhteensa laatua.

Pikkusikariakin teki mieli.

Hän kokeili taskujaan, löysi tulitikut ja auton avaimet. Kännykkä oli jätetty päivystäjälle, samoin pikkusikarit.

Waaralla oli Raaseporin poliisissa töissä joitain puolituttuja miehiä ja yksi ihastus, kaunis Moona Steen. Nämä kuulustelijat olivat eri ryhmää, kovempia jätkiä kuin meidän pikkukaupunkimme konstaapelit, Waara ajatteli.

Hän tiesi kyllä, mitä poliisi haki ja hän arveli kuulustelijoita ärsyttävän, etteivät he tienneet missä Janne Beck, hänen ex-vävynsä oli. He arvelivat Jannen olevan avain kaikkeen, kuten rahojen alkuperään. Waara ajatteli samoin.

Jos tutut poliisit olisivat kuulustelleet Waaraa, niin he olisivat tienneet hänen ja Jannen suhteen todellisen luonteen. He olisivat tienneet, että Waara on rehellinen mutta hän lipsahtaa toisinaan lain harmaalle vyöhykkeelle, tuskin koskaan sen väärälle puolen. Waara ei ainakaan pudonnut pysyvästi laittomuuksien mustaan aukkoon. Omasta mielestään Waara oli kupruistaan huolimatta jonkinmoinen oikeudenmukaisuuden apostoli, joka taisteli väärinkäytöksiä vastaan. Mutta kaikkihan me olemme erehtyväisiä.

Ehkä nämä pääkaupunkiseudun poliisit eivät olleet vielä konsultoineet kollegoitaan Waaran ominaisuuksista. Poliisitutkinnan kannalta oli hyvä etteivät olleet, vai oliko sittenkään? Kuinka paljon poliisi voi tukeutua ennakkokäsityksiin? Waara pohti poliisityötä. Täytyykö poliisin pysyä lukemaan rivien välistä... Hänellä näitä rivien välejä kyllä piisaisi.

– Janne Beck on helppo tuomita, taparikollinen ja linnakundi, Waara puhui ääneen. – Mutta mutta...

Hänen ajatuksensa risteilivät aivokopassa sekalaisessa järjestyksessä, siis täydellisessä sekasotkussa. Miksi hän ei pysty ajattelemaan selkeästi?

Hän istuutui, painoi pään käsiinsä ja keskittyi Janneen. Hän keskittyi niin, että tunsu meditoivansa. Waara tiesi, että Jannessa oli paljon samoja piirteitä kuin hänessä itsessäänkin, mutta Jannessa huonot piirteet olivat vain voimakkaampina. Janne oli toisaalta vilpittömästi rehellinen, mutta samalla naiivisti ja lapsellisesti epärehellinen. Varsinainen koijari ja naisten mielestä *ihana renttu*, sehän oli nähty moneen kertaan.

Waara yritti järkeillä juodessaan nyt jo haaleaa kahviaan. Vaikka heillä molemmilla, hänellä ja Jannella, oli oma moraalinsa ja oma tapansa toimia, niin ei heitä rikollisiksi voinut sanoa. Ei ainakaan häntä itseään. Janne tosin oli tuomittu vankeusrangaistuksiin montakin kertaa, joten kaiketi hän oli kuitenkin tiukasti ajateltuna rikollinen. *Mutta jos kaikki pyyhitään tuomion suorittamisella pois, niin onko silti aina rikollinen... ääh, tämä ei johda mihinkään.*

Waaraa oli päättänyt säilyttää malttinsa, koska hän halusi saada tietoja, aivan niin kuin poliisikin. Hän tiesi liian vähän perintörahoistaan. Jotain hän aavisteli, mutta hän ei aikonut ajatuksistaan poliisille kertoa, hän oli päättänyt pysyä faktoissa. Ottakoot selville, hän ajatteli.

Kaikki kuitenkin tiesivät, että Janne oli kaikkien kysymysten isä ja Ronkainen oli kaikkien vastausten äiti. Waara itse ajatteli olevansa vain vaatimaton poikanen, jonka avulla poliisi arveli pääsevänsä käsiksi Janneen ja Ronkaiseen.

– *Ei polku tää vie mihinkään, nyt sen nään. Kun vihdoin silmät aukaisen, niin usein pettää itseään. Ei edes tahdo ymmärtää, et joskus rakkauskin kuolee itsestään.*

Waara keikkui tuolillaan ja tapaili ääneen vanhaa hitti-biisiä, josta oli taas muodostumassa hänelle pahimmanlaatuisen korvamato. Miten hän oli päätenyt tähän kuulusteltavan penkille? Joitain tunteja sitten Waaran ovikello oli soinnut

ja hänet oli pyydetty kuultavaksi poliisiasemalle. Waara sai ajaa tuon kolmenkymmenen kilometrin matkan Hangosta Tammisaareen omalla autollaan, olihan poliisi tuttu mies. Partioauto tuli kuitenkin tiiviisti hänen perässään.

Hän oli nyt Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen Raaseporin asemalla, joka sijaitsee Tammisaarella, kaupungin toisessa laidassa. Hanko kuului samaan Raaseporin poliisiaseman piiriin kuin esimerkiksi Inkookin. Pikkukaupunkeja kaikki. Puolet asukkaista ruotsinkielisiä, toinen puoli suomenkielisiä.

Oikeastaan koko tapahtumaketju oli alkanut jo edellisenä päivänä, kun poliisi oli tehnyt yllättäen kotietsinnän Waaran asunnolle Östergårdinkadulle. Häntä epäiltiin rahanpesusta. Tapahtumaketju oli varsin yksinkertainen ja vaatimaton, mutta tälle ajalle jotenkin luonteenomainen. Waara oli tehnyt perintörahoistaan isohkon pankkitalletuksen, ja pankki puolestaan oli tehnyt viranomaisille ilmoituksen siitä, että konttoriin oli ilmestynyt nippu varastettua rahaa. Setelien alkuperä oli ollut helposti tunnistettavissa; uusia numeroituja seteleitä siisteissä, pankin tekemissä nipuissa.

Kun poliisi oli kysynyt Waaralta rahojen alkuperää ja sitä, oliko seteleitä enemmän, hän oli avannut heille henkisen kassakaappinsa. Hän oli heti rehellisesti kertonut perineensä rahat isältään, eikä hän tiennyt niiden alkuperästä mitään. Hän tiesi, että ainakin veroseuraamuksia tulisi, mutta tuskin rehellisyydestä rangaistaisiin. Poliisi oli ottanut setelit mukaansa, noin kahdeksankymmentä tuhatta euroa. Samoin he olivat takavarikoineet Waaran tietokoneen. Tänään poliisi oli kertonut Waaralle, että setelit olivat juuri niitä samaisia seteleitä, joita joku oli vienyt vuosia sitten rahankuljetusautosta Norjassa.

Waara ei oikein keksinyt rahojen ilmestymiselle muutaakaan syytä kuin Jannen, koska sanomattakin oli sel-

vää, ettei hänen isänsä Albin itse olisi pienestä eläkkeestään säästämällä saanut tuollaista rahasummaa kokoon. Albin ei eläessään ollut edes erityisen säästäväinen tai tarkka, pikemminkin päinvastoin. Kaikki Albinin rahat olivat aina menneet sitä mukaa kuin olivat tulleetkin. Kun Waara oli ollut muuttamassa pois kotoaan, isä oli antanut läksiäisiksi ainoan elämänohjeensa: *Huh-hah-hei ja rommia pullo.*

Jannella oli myös mahdollisuus käyttää muistisairaana vanhuksen kassakaappia kenenkään tietämättä. Albinhan ei itse saanut kaappia edes auki. Se, miksi Jannella olisi ollut varastettuja rahoja, oli toistaiseksi hämärän peitossa.

Waara odotti edelleen kuulustelun jatkumista pienessä huoneessa, jossa ei ollut muita kuin hän, pöytä ja neljä tuolia. Ilmeisesti hänet oli jätetty kypsymään. Ajatukset pyörivät edelleen päässä sikin sokin, mistään ei oikein saanut otetta.

Hän mietti isäänsä ja omaa suhdettaan tähän. Waara ei ikävöinyt eikä ollut koskaan edes kaivannut Albinia. Isä oli ollut hänelle kuin vanha museoauto, joka oli olemassa, jonka arvoa oli vaikea määritellä ja josta ei voinut luopuakaan.

Omituinen, sitä Albin oli kiistatta ollut. Olihan hänellä ollut oma kassakaappikin, vaikkei liiemmin rahaa sinne laitettavaksi. Aika hyvin Janne oli avatun kaapin äärellä näytellyt yllättyneyttä, kun he olivat isän kuoleman jälkeen kahdestaan avanneet sen ja laskeneet löytyneitä rahoja. Janne oli esittänyt hyvin lukkoyhdistelmän murtamisen ja Waaraan temppu oli mennyt täydestä. *Tyhmä mikä tyhmä.* Nyt häntä harmitti se, että hän oli lapsenuskossaan antanut Jannelle kaapin avaamispalkkiona viisituhatta euroa suoraan pinon päältä.

Hän ei ollut aikaisemmin tutkiessaan isänsä jäämistöä ajatellut rahojen alkuperää tai hän ei ollut välittänyt siitä. Ehkä hän oli toivonut, ettei kukaan huomaisi. Vai oliko

niin, että hän alitajuisesti halusi käynnistää rahojen alkuperän tutkimisen viemällä ne pankkiin? Vai halusiko hän selvittää, oliko kukaan niiden perässä päästäkseen käyttämään loputkin?

– Oliko isänne ryöstänyt pankin? Waara kysyi itseltään ja vastasi: – Tyhmä kysymys. Tarkoitatteko, että vanha höperö mies Turusta olisi ollut ryöstämässä rahankuljetusautoa Norjassa.

Mielikuvituspoliisi ei vastannut.

Teoreettisesti oli tietysti mahdollista, että isä oli saanut rahat myymällä sijoitusasuntonsa. Mutta pienenä ongelmana ajatuksessa oli, ettei isällä ollut sijoitusasuntoa.

Waara tiesi isästään harvoja asioita, joista yksi oli se, ettei hän tiennyt tästä yhtään mitään. Hän ei ollut tuntenut isäänsä, eikä hän ollut viime vuosina ollut juuri tekemisissä tämän kanssa ja siitä hänen omatuntonsa soimasi häntä. Nyt kun hän oli istunut poliisiasemalla Tammissaarella jo toista tuntia pyörittelemässä samoja vastauksia, hän ymmärsi, että hänen tulisi ottaa vähän tiukempi ote omasta elämästäänkin.

Ovi kävi, kaksi poliisia palasi tauoltaan ja Waara säpsähti hereille mietteistään. Tumma puhui ja vaalea oli hiljaa. Kuulustelu jatkui noin tunnin samoissa merkeissä kuin oli alkanutkin. Häneltä tivattiin rahojen alkuperää ja Jannen olinpaikkaa. Uutena asiana kysyttiin tarkemmin hänen suhteestaan Porno Ronkaiseen.

Toistoa tulee nyt liikaa, Waara ajatteli ja sanoi sen ääneen. Sitten yhtäkkiä vaalea kuulustelija pisti tallennuksen pois päältä ja sanoi, että Waara voi lähteä kotiinsa, mutta hän ei saisi poistua paikkakunnalta.

– Siinä on ristiriita, Waara sanoi ja jatkoi saman tien:
– Hanko on eri paikkakunta kuin tämä Tammissaari, kumpaa tarkoitat?

– Varsinainen humoristi, Miller kuittasi eikä vastannut kysymykseen.

Poistuessaan huoneesta hän näki vilahdukselta kuinka poliisi ohjasi värikkääseen paitaan pukeutunutta miestä toiseen kuulusteluhuoneeseen. Ronkainen oli tuttu mies, nykyisin Tammisaaressa asuva taparikollinen ja piintynyt huijari, mutta muuten mukava mies. Porno Ronkainen oli päättänyt aikoinaan Tammisaareen Helsingistä, kun oli päättänyt aloittaa uuden elämän. Oli siinäkin neronleimaus, Waara ajatteli. Mutta saattaahan sellainen toimia, koska Ronkainen puhuu myös ruotsia, toisin kuin hän itse.

Tietysti he kuulustelevat nyt myös Ronkaista, onhan hän Jannen vankilavuosilta tuttu kaveri, ellei peräti oppi-isä, huijareiden kuningas.

Waara suuntasi ulos mutta jäi odottelemaan tuulikaappiin. Syyskuinen sadekuuro kasteli asfalttia. Virkistävää, Waara ajatteli. Hän piti syksystä ja varsinkin kesähelteiden jälkeisestä kirpakasta syysilmasta. Waarasta syksy oli kaunista aikaa, koska puut muuttuivat värikkäiksi ja lopulta pudottivat lehtensä. Se mikä toisille merkitsi kuolemaa, oli hänelle uuden alkua, syntymistä ja rakastumista.

Ulkorappusilla hän nosti pikkutakkinsa kaulukset pystyyn ja seisoi vielä tovin katoksen alla sateen suojassa. Ilma tuntui viileältä, mutta ei sellaiselta kuin Hangossa, nyt oltiin selvästi sisämaassa eikä enää ulkosaaristossa.

Hän sytytti pikkusikarinsa tulitikuilla, onnistui vasta kolmannella yrittämällä. Hän poltteli lievästi hermostuneena. *Täytyy keskittyä ja ajatella myönteisesti.*

2

KADUN VARJOINEN PUOLI

Mies liikkui asunnossa varovasti ja ääneti. Hänellä oli varmistamaton ase kädessään. Hän kuunteli kuinka yläkerrassa talon asukas lauloi kovaäänisesti ja huonosti. Mies ei kuitenkaan nähnyt, kuinka suihkuttelijalla oli penis kädessään.

Laulaja ei tosiaan ollut mikään karaokekunkku, vaikka ääntä hänestä kyllä lähti. Kailottaminen peitti ulkoportaiden askelmien narahdukset. Ulko-ovi oli ollut auki, niin kuin monessa muussakin talossa tässä uinuvassa Hangonkylässä, joten mies oli päässyt talon eteiseen ilman ongelmia.

Hän oli tarkkaillut taloa tunnin verran takapihan metsikössä ja tiesi, ettei asunnossa ollut muita kuin talon asukas, se joka juuri nyt lauloi *hopeisesta kuusta*.

Laulajan kaunis vaimo oli jossain, missä lie.

Kaksikerroksinen rintamamiestalo oli pohjapiirrokseltaan selkeä, ja samaa voi sanoa sisustuksestakin. Täällä asui siisti pariskunta. Tunkeutuja varoi huolellisesti pudottamasta tavaroita. Lauluääni ohjasi miestä hämärässä lähemmäksi yläkerran pahan ilman pavarottia. Mies nousi portaat, kolmas rappu narahti vähän, kymmenes jo enemmän.

Nyt mies oli jo yläkerran toisessa makuuhuoneessa ja kuunteli mitä laulaja puuhasi suihkussa. Ainakin hän liikkui edestakaisin, ilmeisesti esiintyi.

Neljä suomalaista ryöstää rahankuljetusauton Norjassa. Kolme jää kiinni, yksi jatkaa vapaalla. Kun tuomiot on lusittu, alkaa verinen välienselvittely Hangon syksyisillä kaduilla.

Ruben Waaralla on täysi työ pysytellä tapahtumien tasalla, kun hän istuu poliisin kuulustelussa rahapesusta epäiltynä. Ilmenee, että hänen perimänsä rahat ovat peräisin Norjassa ryöstetystä rahankuljetusautosta. Eipä aikaakaan kun ryöstön tekijät tulevat vaatimaan tuomion välttänyttä rikoskumppaniaan tilille.

Norjalaisessa tyttöystävässä syksyinen Hanko pudottaa lehtensä ja rikolliset menettävät henkensä. Siinä vaiheessa kun moottoripyöräjengiläiset pyörivät pihassa ja pommit paukkuvat Hangon paraati-paikoilla, varmaa on vain se, että Ruben Waaralla on tehtävä kaikkensa, jotta henkiriepu säilyy ja pahimmat rikolliset päätyvät telkien taa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-2650-7

PÄÄLLYS: MARKKO TAINA

PÄÄLLYKSEN KUVA: TOMI PARKKONEN